

Zapisnik sestanka s predstavniki OSIC-ev in ARIS-a

- Namen sestanka:** Pregled in reševanje problemov pri katalogizaciji, verifikaciji in vrednotenju bibliografskih enot, ki se upoštevajo pri vrednotenju raziskovalne uspešnosti
- Kraj/čas:** ARIS, Ljubljana, 18. 1. 2024, od 10.00 do 15.30
- Prisotni predstavniki OSIC-ev:** mag. Janez Jug, mag. Boštjan Mur, dr. Tomaž Krpič (OSICD)
dr. Doris Dekleva Smrekar, Petra Durini, Mojca Kosem Avsec (OSICT)
dr. Irena Sajovic (OSICN)
Simona Frankl, Teja Završnik (OSICH)
dr. Tomaž Bartol, mag. Simona Juvan (OSICB)
dr. Andrej Kastrin (OSICM)
- Prisotni predstavniki ARIS-a:** dr. Jelka Fric Jekovec, dr. Tina Mavrič
- Prisotni predstavniki IZUM-a:** Lidija Curk, Branko Kurnjek, mag. Apolonija Marolt Zupan

Vsebina in dogovori

Predstavniki IZUM-a so pred sestankom zbrali odprta vprašanja, ki so jih pripravili OSIC-i in IZUM ter jih, zbrane v enem dokumentu, še pred sestankom poslali vsem udeležencem. Ta dokument je bil na sestanku temeljno delovno gradivo. Uvodnega dela sestanka se je udeležila tudi direktorica ARIS-a dr. Špela Stres in predstavila usmeritev novega vrednotenja, ki naj bi v bodoče v skladu s smernicami odprtega dostopa temeljilo na kvalitativnem ocenjevanju.

1. Tip 1.03 in »editorial material«

Članki, ki so v reviji uvrščeni v rubriko »editorial material« in vsebujejo tudi lastne raziskovalne dosežke in bibliografijo, so lahko uvrščeni v tip 1.03. Glede na bibliografska merila se članki tipa 1.03 vrednotijo z 80 % točk izvirnega znanstvenega članka, kar je še vedno preveč glede na druge članke tipa 1.03. OSIC-i predlagajo, da bi se članki tipa 1.03, ki so v reviji in tujih servisih WoS/Scopus kategorizirani kot »editorial material«, vrednotili

s 50 % točk (v ta namen se uporabi podpolje 970e – *Posebnosti v točkovanju s kodo 2 – delu pripada polovica točk*).

Ker je bil v preteklosti tip 1.03 manj izpostavljen, nima vgrajene programske kontrole, ki bi katalogizatorje ob shranjevanju zapisa opozorila, da članek brez navedene bibliografije ne more biti kategoriziran kot znanstveni članek. Posledično prihaja do veliko napačno kategoriziranih zapisov s tipom 1.03. Pri zapisih s tipi 1.01, 1.02, 1.16, 1.06 in 1.08 dobi v primeru neizpolnjenega podpolja 320a katalogizator opozorilo: »Pri znanstvenih člankih in drugih sestavnih delih je navedba literature obvezna (polje 320).« Tip 1.03 v to kontrolo doslej ni bil vključen.

SKLEP:

- ARIS-u se predlaga dopolnitev bibliografskih meril.
- Pri tipu 1.03 se uvede programska kontrola glede prisotnosti opombe o bibliografijah (podpolja 320a).
- Dopolnijo se dodatna navodila katalogizatorjem (uporaba podpolja 970e).

2. Vrednotenje recenzij

OSIC-i so izpostavili dejstvo, da se vsi bibliografski zapisi s tipom 1.19 (Recenzija, prikaz knjige, kritika) vrednotijo s 5 strokovnimi točkami ne glede na število strani in vrsto recenzije. V bazi se namreč pojavljajo bibliografski zapisi za različne tipe recenzij: recenzije po izidu monografije, recenzije monografij pred izidom, kratke recenzije, objavljene v sami monografiji, odprte recenzije člankov in podobno. Recenzije imajo tudi zelo različno število strani (od par stavkov do obsežnih recenzij z 10 stranmi in več).

Pripravili so tudi primere odprtih recenzij različnih verzij članka, izpostavili pa tudi vprašanje o smiselnosti kreiranja zapisov za recenzije monografij, ki so objavljene v teh monografijah (recenzija pred izidom).

SKLEP:

- Do naslednjega sestanka razmislimo o tej problematiki in spremljamo zapise s tipom 1.19.

3. Vrednotenje prevoda s spremenjenim besedilom

OSIC-i so izpostavili dilemo, kako vrednotiti spremenjen in dopolnjen prevod, saj bibliografska merila tega eksplicitno ne določajo. Določajo le, da se kot nova (dopolnjena, predelana) izdaja in prevod točkujeta s 50 % izvornika.

Izpostavili so primer dopolnjenega in spremenjenega prevoda monografije z na novo napisanim obsežnim poglavjem (ID=161524483) ter primer dopolnjenega in spremenjenega prevoda uredniške monografije (ID=173948675), pri kateri avtorji želijo, da bi bila obdelana kot avtorska, čeprav so na naslovni strani monografije navedeni kot uredniki.

POJASNILO:

- Oba primera sta obdelana skladno s katalogizacijskimi pravili (in skladno s podatki na publikaciji).
- Kot izvirna izdaja se lahko monografija označi v primeru, če avtor dokaže, da je obseg spremembe najmanj 1/3.

4. Obdelava prispevkov v monografijah

OSIC-i so opazili, da se pojavljajo različni načini obdelave poglavij v monografijah. Glede na definicijo tipa 1.16 se samostojni znanstveni sestavek ali poglavje v monografski publikaciji obdela kot posebna bibliografska enota le, če gre za uredniško publikacijo s samostojnimi prispevki posameznih avtorjev in ne za integralno besedilo več avtorjev.

Izpostavili so dva primera: prvi primer je avtorska monografija dveh avtorjev (ID=174361091), kjer so pri enem poglavju v opombi omenjeni trije avtorji, ki so sodelovali pri nastanku tega poglavja. V drugem primeru (ID=120961283) gre za univerzitetni učbenik, iz katerega je razvidno, kdo je avtor posameznega poglavja, hkrati pa so avtorji navedeni tudi na naslovnici kot avtorji monografije.

SKLEP/POJASNILO:

- Opomba v obliki, kot je navedena v publikaciji (ID=174361091), ne opredeljuje avtorstva poglavja.
- Monografija ID=120961283 se lahko obdela tudi analitično.

5. Predatorske založbe revij

OSIC-i še naprej zaznavajo objave znanstvenih člankov v revijah, izdanih pri sumljivih založbah. Značilno za takšne revije je, da zaračunavajo stroške objave (APC), ki so včasih precej visoki. Katalogizatorji članke običajno klasificirajo kot 1.01. Takšni članki prinesejo minimalno število točk (5 strokovnih točk), saj takšnih revij običajno ni na seznamu BIBLIO-A ali BIBLIO-B in niso odločilni niti pri projektih niti pri habilitacijah.

Predlagali so, da takšni članki ne bi smeli imeti tipa 1.01 oz. da bi jih puščali neverificirane, dokler se ne najde boljša rešitev. Nesprejemljivo je namreč, da se k takim »mednarodnim«

založnikom prelivajo javna sredstva (APC). Gre za dobičkarsko dejavnost ob najmanj dvomljivih recenzentskih praksah, včasih lahko gre za čiste prevare. Raziskovalce je treba demotivirati, da bi svoje raziskovalne dosežke objavljali na način, ki meče slabo luč na našo znanost.

SKLEP:

- IZUM preveri, koliko zapisov kategorije NK pride na seznam za verifikacijo (po tipologiji in po vedah).
- IZUM pripravi seznam revij (s podatkom o založniku), katerih članki se uvrstijo v NK – za zadnjih 5 let.

6. Tip 2.20 Zaključena znanstvena zbirka raziskovalnih podatkov

OSIC-i so izpostavili pojav primerov, ki ne spadajo v tip 2.20, pa jih knjižničarji kljub vsemu vnesejo v bazo in na željo/zahtevo avtorjev vnesejo tip 2.20.

Navedli so primer Excelove datoteke, objavljene v repozitoriju Univerze v Ljubljani, ki vsebuje seznam revij s podatki o naslovu revije, založniku, številki ISSN, državi izdaje, faktorju vpliva ipd.

Predlagajo dopolnitev definicije.

SKLEP:

- Preglednice s podatki niso znanstvene zbirke raziskovalnih podatkov in tudi ne spadajo v COBISS.

7. Dopolnjevanje seznama BIBLIO-D

Glede na določila 158. člena *Splošnega akta o postopkih (so)financiranja in ocenjevanja ter spremljanju izvajanja znanstvenoraziskovalne dejavnosti* (sprejet 22. 12. 2022) je že od vključitve *Meril za seznam BIBLIO-D*, ki jih je sprejel Znanstveni svet Agencije in so sestavni del *Bibliografskih meril znanstvene in strokovne uspešnosti*, seznam BIBLIO-D možno dopoljevati in s tem zagotoviti ustrezno vrednotenje objavljenih raziskovalnih podatkov (tip 2.20).

V tem trenutku je na seznamu BIBLIO-D še vedno samo Arhiv družboslovnih podatkov (ADP). OSIC-i so prejeli pobudo, da bi raziskovalcem pripravili kažipot za izbiro ustreznega repozitorija, ki omogoča dostopnost in hrambo podatkov po načelih Odprte znanosti. Takšni repozitoriji bi morali biti vključeni na seznam BIBLIO-D in s tem zaključene znanstvene zbirke raziskovalnih podatkov v takšnih repozitorijih ustrezno točkovane.

OSICT je pripravil seznam certificiranih repozitorijev s CoreTrustSeal certifikatom, ki se po veljavnih Merilih lahko uvrstijo na seznam BIBLIO-D in predlagal, da bi se preverila možnost systemskega uvoza in obravnave celotnega seznama certificiranih repozitorijev za uvrstitev na seznam BIBLIO-D.

SKLEP:

- ARIS preveri, ali je možno paketno obravnavati repozitorije za uvrstitev na seznam BIBLIO-D.

8. Poenotenje tipa za podatkovne članke (data article)

Glede na *Tipologijo dokumentov/del za vodenje bibliografij v sistemu COBISS* v tip 1.03 uvrščamo podatkovne prispevke, ki ne ustrezajo pogojem za uvrstitev v tip 1.01 ali 1.02.

OSIC-i ugotavljajo, da so podatkovni prispevki kljub enaki strukturi različno obdelani in verificirani (1.03 in 1.01). Kot primer so navedli primere podatkovnih člankov iz revij *Data in brief* (ISSN 2352-3409) in *Scientific data* (ISSN 2052-4463). Zato predlagajo poenotenje tipa dela za podatkovne prispevke.

SKLEP:

- OSICN naredi seznam člankov in jih pošlje vsem OSIC-em, da se uskladijo glede tipa.

9. Dodatno zaklepanje podpolj pri verificiranih zapisih (tip 2.24 in 2.29)

OSIC-i opažajo, da se po opravljeni verifikaciji zapisi tipa 2.24 (Patent) in 2.29 (Model) bibliografski zapisi dodatno spreminjajo in to v elementih, ki pomembno vplivajo na vrednotenje. To odkrijejo le po naključju, popravljenih zapisov namreč OSIC-i ponovno ne dobijo v verifikacijo.

Navedli so primere bibliografskih zapisov za patente, kjer se je z naknadnim vnosom države število točk povečalo z 10 na 200, ali pa primer, kjer je že verificiran zapis za slovenski patent z nekontrolirano spremembo prejel 200 točk. Te spremembe so sicer lahko upravičene, pa vendarle bi moral OSIC preveriti upravičenost teh sprememb.

SKLEP:

- IZUM pripravi mesečni seznam zapisov za patente in modele (tipa 2.24 in 2.29), ko je datum zadnje redakcije kasnejši od datuma verifikacije.

10. Ažuriranje starejših CIP-zapisov

OSIC-i ugotavljajo, da je na seznamu zapisov za verifikacijo izredno veliko število starejših CIP zapisov s tipom 1.01, ki niso ustrezno ažurirani. Zanje ni kontrole, saj se taki zapisi (označeni z zvezdico) ne verificirajo, ker niso popolni. Med njimi so tudi taki z neustreznim tipom in drugimi morebitnimi napakami ter posledično neustreznim vrednotenjem.

POJASNILO:

- Na prejšnjem sestanku (5. 4. 2023) je bil sprejet sklep, da bo IZUM pripravil nov program (stari program je bil z ukinitvijo stare platforme ukinjen). Novi program je že v pripravi.

11. Interdisciplinarne monografije

OSIC-i so izpostavili primer interdisciplinarne monografije (naravoslovje/humanistika). V monografiji je sedem zapisov s tipom dokumenta 1.16 (od tega pet s področja naravoslovja in dva s področja humanistike). Glede na dokument *Bibliografska merila znanstvene in strokovne uspešnosti* in glede na podatke v bibliografskih zapisih se poglavja v omenjeni monografiji uvrstijo v kategorijo 3C, dejansko pa sta dva avtorja dveh prispevkov, ki spadata na področje humanistike in se tudi vrednotenje za njih izvaja za področje humanistike, oškodovana.

POJASNILO:

- Če se v omenjeni bibliografski zapis za monografijo doda tudi UDK s področja družboslovja ali humanistike (polje 675 je namreč ponovljivo), se bo avtorjem poglavij, ki spadajo v področje družboslovja ali humanistike, poglavje (daljše od 15 oz. 30 strani) uvrstilo v kategorijo 3B oz. 3A.

12. Problemi pri vodenju bibliografij raziskovalcev

Na zadnjem tečaju *Vprašanja iz prakse pri vodenju bibliografij v sistemu COBISS* so knjižničarji izpostavili dva pereča problema:

- Manjkajo navodila o tem, kaj spada in kaj ne spada v osebno bibliografijo (posledično se soočajo s pritiski raziskovalcev).
- Problem vidijo tudi v tem, da veliko knjižnic nudi storitve vodenja bibliografij avtorjev, dela teh avtorjev pa niso podvržena verifikaciji s strani OSIC-ev, saj ne gre za raziskovalce iz uradnih evidenc v SICRIS-u. Na ta način se v bazi COBIB.SI pojavljajo dela z napačnimi tipi, pa tudi dela, ki v bibliografijo ne spadajo.

SKLEP:

- OSIC-i in IZUM v sodelovanju z NUK-om pripravijo navodila s primeri, kaj ne spada v bibliografijo.

13. Razširitev baze JCR

V letu 2023 so (v izdaji JCR 2022) faktor vpliva JIF (Journal Impact Factor) dobile tudi revije, ki so v WoS-u uvrščene v bazi AHCI in ESCI. Medtem ko so revije iz baz SCIE in SSCI v bazi JCR uvrščene v četrtine (in uvrščene na določeno pozicijo v četrtini), pa revije iz baz AHCI in ESCI v tem letu v bazi JCR še niso bile uvrščene v četrtine.

Clarivate Analytics v zvezi s tem napoveduje spremembe pri izdaji JCR 2023.

SKLEP:

- Ko bo znano, katere spremembe bodo uvedene v izdaji JCR 2023, se bodo skladno s tem preučile različne možnosti in po potrebi pripravili predlogi sprememb *Bibliografskih meril znanstvene in strokovne uspešnosti*.

14. Predlog nove razlage tipa 3.12 Razstava

Na osnovi sklepa sestanka dne 15. 12. 2022 je OSICH pripravil predlog dopolnitve definicije za tip 3.12 Razstava: *»Dogodek ob otvoritvi razstave, na katerem vsebino razstave predstavijo avtorji razstavljenih del ali avtorji postavitve.«* Predlagal je tudi dopolnitev dodatnih navodil katalogizatorjem s pojasnilom: *»Če je razstava potujoča, lahko izdelamo bibliografski vpis za vsakokratno novo lokacijo ob pogoju, da jo avtorji razstavljenih del ali avtorji postavitve predstavijo na novem dogodku. Slavnostne govorce, ki niso povezani s postavitvijo razstave, uvrščamo v tip 3.25.«*

SKLEP:

- Do naslednjega sestanka razmislimo o predlogu.

15. Predlog meril za tip 2.18 Znanstveni film, znanstvena zvočna ali video publikacija

OSICH je predlagal dopolnitev meril za tip 2.18, ki se dodajo v definicijo ali pa v dodatna navodila katalogizatorjem:

1. Znanstveni film mora vsebovati nove informacije posameznega raziskovalnega področja, ki jih avtor lahko uporabi pri pisanju znanstvenega članka ter se pri tem sklicuje na film kot na vir. Film prikaže izsledke končanega izvirnega raziskovalnega dela ali dela, ki je še v teku.

2. Znanstveni film ni namenjen (zlasti) širšemu občinstvu, temveč strokovnjakom za to specifično področje. Jasno mora biti, da ne gre za dokumentarni film, primeren za splošno občinstvo (sicer je to tip 2.19 ali 2.33).
3. Recenzenta sta dve osebi, ki nista ustvarjalca filma in v času nastajanja filma delujeta kot znanstvenega svetovalca.
4. V odjavni sekvenci filma naj bodo navedeni ustvarjalci filma, ISBN, založnik, leto in kraj nastanka filma, znanstvena svetovalca (recenzenta).

Kot tip 2.18 določimo film, ki v celoti izpolnjuje vsa štiri merila.

SKLEP:

- Predlog OSICH preučimo do naslednjič (ali pa korespondenčno).

16. Predlog dodeljevanja kvantitativne ocene A''

OSICH je izpostavil 47. člen *Splošnega akta o postopkih (so)financiranja in ocenjevanja ter spremljanju izvajanja znanstvenoraziskovalne dejavnosti*, po katerem se A'' dodeli za objavo znanstvene monografije pri založbi s seznama agencije (v okviru merila 2.A). Merilo 2.A zajema znanstveno monografijo (2.01), izdano pri mednarodnih založbah s seznama agencije, in tudi znanstvenokritično izdajo virov (2.28). Predlagal je, da bi enako merilo kot za znanstveno monografijo (2.01) – torej dodelitev A'', če je bilo delo izdano pri mednarodni založbi s seznama agencije – moralo veljati tudi za kategorije 2.26 (Temeljni znanstveni slovar ali leksikon), 2.27 (Znanstveni terminološki slovar, enciklopedija ali tematski leksikon) in 2.28 (Znanstvenokritična izdaja vira).

SKLEP:

- ARIS-u se predlaga dopolnitev bibliografskih meril.

17. Dodatni predlogi sprememb bibliografskih meril

OSICM je dne 31. 7. 2023 vsem OSIC-em in ARIS-u poslal nekatere dodatne predloge v zvezi z bibliografskimi merili. Do obravnave teh predlogov ni prišlo, OSICM od predlogov začasno odstopa.

Zapisala: mag. Apolonija Marolt Zupan